

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

Кафедра генетики, годівлі тварин та біотехнології

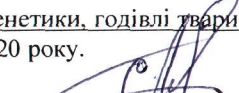
“Затверджую”
Перший проректор
Д.В.Бабенко
«15 06» 2020 р.

Гарант освітньої програми
Т.І. Нежлукченко
« » 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Годівля тварин і технологія кормів»

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»
Освітньо-наукова програма «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»
Освітній ступінь «Бакалавр»
Семестр 4, 5-й
Форма здобуття освіти (денна або заочна)
Викладачі Кравченко Олена Олександрівна, к.с.-г.н,
доцент, ookravchenko@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри генетики, годівлі тварин та біотехнології.
Протокол № 10 від «20» травня 2020 року.
Завідувач кафедри Луговий С.І.

Схвалено науково-методичною комісією факультету технології виробництва і
переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.
Протокол № 10 від «22» травня 2020 року.
Голова науково-методичної комісії Стародубець О.О.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету технології виробництва і
переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.
Протокол № 10 від «25» травня 2020 року.
Голова вченої ради Гиль М.І.

Миколаїв
2020
1

Годівля тварин і технологія кормів. Кравченко О.О.

1. Призначення навчальної дисципліни	Дисципліна «Годівля тварин і технологія кормів» вивчає вплив рівня годівлі тварин і птиці на підвищення їх продуктивності, рентабельне ведення тваринництва; вивчає потребу використання тваринами енергії, протеїну, амінокислот, ліпідів, вуглеводів, вітамінів, хімічних елементів, а також аналіз кормів і їх використання.
2. Мета навчальної дисципліни	Метою курсу є сформувати у здобувача вищої освіти систему знань і навичок з організації науково обґрунтованої системи годівлі с.-г. тварин, прогресивних засобів заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів.
3. Компетентності	ФК 22.1-22.4
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:
знати:	Історія розвитку науки про годівлю с.-г. тварин. Хімічний склад кормів і фізіологічне значення поживних речовин у живленні тварин. Використання поживних речовин в організмі тварин. Способи оцінки поживності кормів Основні види кормів та їх класифікація. Фактори, які впливають на склад і поживність кормів. Методи зоотехнічної та господарської оцінки кормів. Склад, поживність, дієтичні властивості і якість різних кормів, способи їх заготівлі та використання в годівлі тварин і птиці. Основи нормованої годівлі. Нормовану годівлю молодняку тварин різних видів після народження, при вирощуванні та відгодівлі. Нормовану годівлю птиці Потребу тварин у кормах. Використання обчислювальної техніки для оптимізації раціональної годівлі тварин.
вміти:	Враховувати особливості травлення та обміну речовин у тварин різних видів і вікових груп при організації їх годівлі. Використовувати поживні, мінеральні і біологічно активні речовини в годівлі тварин для оптимального впливу на їх фізіологічний стан і продуктивність. Враховувати властивості кормів та зміни їх складу при заготівлі, зберіганні та підготовці їх до згодовування. Уміти проводити хімічний аналіз, розраховувати поживність кормів. Визначати норму годівлі, складати раціони за деталізованими нормами, здійснювати контроль за рівнем і повноцінністю годівлі, розробляти рецептуру комбикормів, преміксів, кормових сумішок для окремих статево-вікових груп тварин за різних систем їх утримання. Розраховувати потребу господарства в кормах для тваринництва. Використовувати досягнення вітчизняної і зарубіжної науки і передового досвіду з інтенсифікації годівлі тварин.

5.Опис навчальної дисципліни	Види занять	кількість годин/зал.кредитів у 4 семестрі	кількість годин/зал.кредитів у 5 семестрі	Розрахункова кількість годин / зал. кредитів
	Лекції	42/1,40	30/1,00	72/2,40
	Практичні заняття	22/0,73	16/0,53	38/1,27
	Лабораторні заняття	42/1,40	30/1,00	72/2,40
	Самостійна робота	14/0,47	59/1,97	73/2,43
	Разом	120/4,00	135/4,50	255/8,5
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	лб/пз	сам. робота
4-й семестр				
1	1.1.Вступна лекція. Сучасні системи виробництва кормових засобів і годівля тварин. Коротка історія розвитку науки про годівлю тварин і технологію виробництва кормів.	2	2/-	-
2	1.2.Хімічний склад кормів, як первинний показник поживності. Зоотехнічний аналіз кормів	2	4/-	-
3	1.3. Оцінка поживності кормів за перетравними поживними речовинами. Методи визначення перетравності поживних речовин кормів. Коефіцієнти перетравності. Фактори, які впливають на перетравність поживних речовин	2	2/-	-
4	1.4.Обмін речовин і енергії в організмі тварин. Методи вивчення обміну речовин і енергії	2	2/-	-
5	2.1. Вивчення енергетичної поживності кормів. Методи оцінки енергетичної поживності кормів	2	4/-	1
6	2.2. Протеїнова поживність кормів. Склад білків. Замінні і незамінні амінокислоти. Біологічна цінність протеїну	2	2/-	1
7	2.3. Вуглеводна і жирова поживність кормів. Роль різних форм вуглеводів у живленні тварин. Методи контролю повноцінності вуглеводного і жирового живлення тварин	2	2/-	1

8	2.4. Вітамінна поживність кормів. Класифікація вітамінів. Одиниці виміру активності вітамінів. Методи контролю повноцінності вітамінного живлення	2	2/-	1
9	2.5. Мінеральна поживність кормів. Мінеральні речовини в годівлі тварин і птиці. Доступність мінеральних речовин. Методи контролю за мінеральним живленням тварин і птиці	2	2/-	1
10	2.6. Комплексна оцінка поживності кормів. Поняття про диференційну оцінку поживності кормів і раціонів. Взаємозв'язок енергії, поживних і біологічно-активних речовин та їх роль у підвищенні ефективності використання кормів. Контрольні показники повноцінності при використанні деталізованих норм годівлі тварин. Методи контролю повноцінності годівлі тварин і птиці	2	2/-	1
11	3.1. Класифікація кормів. Особливості технологій заготівлі, консервування, зберігання кормів та підготовки їх до згодовування	2	2/4	-
12	3.2. Наукові основи приготування сіна і трав'яного борошна. Фактори, які впливають на поживність і якість сіна і трав'яного борошна в процесі їх виробництва і зберігання	2	2/2	1
13	3.3. Солома, та інші види грубих кормів – хімічний склад і способи підготовки грубих кормів до згодовування	2	2/2	1
14	3.4. Наукові основи приготування високоякісного силосу і сінажу, мікробіологічні процеси при заготівлі і особливості їх збереження в умовах виробництва	4	2/4	1
15	3.5. Коренебульбоплоди і баштанні корми – їх поживні і дієтичні властивості. Підготовка до згодовування різним видам тварин	2	2/2	1
16	3.6. Зернові корми. Хімічний склад і поживність зернових злакових і бобових. Технологія підготовки зернових до згодовування. Методи деструкції антипоживних речовин. Технологія консервування вологого зерна	2	2/2	1
17	3.7. Відходи технічних виробництв і харчові відходи – поживність і особливості їх використання в годівлі тварин. Технологічні особливості підготовки до згодовування	2	2/2	1
18	3.8. Корми тваринного походження – поживність і технологія виробництва. Особливості зберігання кормів тваринного походження і їх використання в годівлі тварин	2	2/2	1
19	3.9. Комбікорми і балансуєчі кормові добавки. Види комбікормів і преміксів, вимоги ДОСТів до їх поживності і якості. Характеристика компонентів преміксів, БВМД, БВД та строки їх зберігання	4	2/2	1

	За семестр	42	42/22	14
5-й семестр				
20	4.1. Годівля бугаїв-плідників і сухостійних корів. Основи нормованої годівлі. Потреба бугаїв у поживних речовинах при різних режимах їх використання. Норма годівлі, раціони та їх структура. Вплив рівня і повноцінності годівлі в період сухостою на якість приплоду, продуктивність та здоров'я корів	4	4/4	6
21	4.2. Годівля лактуючих корів. Особливості годівлі дійних корів у літній і зимово-стійловий період. Особливості балансування раціонів корів у різні періоди року. Роздій корів. Технології годівлі корів. Норми і раціони	6	4/4	6
22	4.3. Вирощування і відгодівля молодняку великої рогатої худоби. Технологія вирощування телиць до 6-місячного віку. Норми і раціони	2	4/4	6
23	4.4. Годівля овець. Годівля баранів-плідників, вівцематок і молодняку овець. Норми і раціони	2	4/2	6
24	5.1. Годівля кнурів-плідників, холостих і поросних маток. Корми для свиней. Технології годівлі свиней. Норми і раціони	2	4/2	6
25	5.2. Годівля підсисних свиноматок і поросят до відлучення. Особливості живлення поросят до відлучення. Схеми підгодівлі поросят. Норми і раціони	2	2/-	6
26	5.3. Відгодівля свиней. Відгодівля свиней у фермерських господарствах і в умовах промислових комплексів. Норми і раціони	2	2/-	6
27	5.4. Годівля коней. Особливості травлення у коней. Потреба коней в поживних речовинах, режим і техніка годівлі коней. Корми, норми і раціони	2	2/-	6
28	5.5. Годівля птиці. Особливості травлення у курей. Фазова годівля курей. Норми і раціони	4	2/-	6
29	5.6. Годівля хутрових звірів. Особливості травлення, підготовка кормів до згодовування. Норми і раціони	4	2/-	5
	За семестр	30	30/16	59
	Всього	72	72/38	73
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

6. Порядок та критерії оцінювання	Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на практичних заняттях за теоретичним матеріалом курсу та захисту виконаних практичних завдань. Контроль виконання завдань самосійного опрацювання проводиться за допомогою тестування з використанням ПЕОМ в оболонці Moodle.
	Підсумковий контроль забезпечується шляхом проведення іспиту в письмовій формі по екзаменаційних білетах, що розглядаються і затверджуються на засіданні кафедри. Оцінювання виконується за шкалою ЄКТС. По закінченню семестру здобувач допускається до іспиту за таких умов: - набрано мінімум 36 семестрових балів; - при набраних балах є бажання поліпшити рейтинг й оцінку. Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

№ змістового модулю	Кількість годин/зал. кредитів		Форма контролю	Кількість заход.	Оцінка		Сума	
	лекційні	лаб.-прак. заняття			Макс	Мін	Макс	Мін
4 семестр								
1	14/0,466	22/0,732	Опитування на лекції	3	5	3	15	9
			Опитування на лабораторних заняттях	5	5	3	25	15
			Тестовий контроль поточний	2	5	3	10	6
			Разом за зміст. модуль	10	x	x	50	30
2	18/0,55	24/0,73	Опитування на лекції	2	5	3	10	6
			Опитування на лабораторних заняттях	3	5	4	15	12
			Тестовий контроль поточний	1	5	3	5	3
			Разом за зміст. модуль	6	x	x	30	21
3	8/0,27	18/0,55	Опитування на лекції	1	4	2	4	2
			Опитування на лабораторних заняттях	3	2	1	6	3
			Тестовий контроль поточний	1	5	3	5	3
			Разом за зміст. модуль	5	x	x	15	8

6

Годівля тварин і технологія кормів. Кравченко О.О.

	14/0,47		Тестування за програмою самостійної роботи	1	5	1	5	1
Разом	42/1,40	64/2,13	Всього за семестр	25	x	x	100	60
5 семестр								
4	4/0,13	8/0,26	Опитування на лекції	1	5	3	5	3
			Опитування на лабораторних заняттях	2	5	3	10	6
			Тестовий контроль поточний	1	5	3	5	3
			Разом за зміст. модуль	9	x	x	20	12
5	12/0,40	18/0,60	Опитування на лекції	1	3	2	3	2
			Опитування на лабораторних заняттях	5	2	1	10	5
			Тестовий контроль поточний	1	5	4	5	4
			Разом за зміст. модуль	7	x	x	18	11
6	14/0,47	20/0,66	Опитування на лекції	1	3	2	3	2
			Опитування на лабораторних заняттях	5	2	1	10	5
			Тестовий контроль поточний	1	5	4	5	4
			Разом за зміст. модуль	7	x	x	18	11
	59/1,97		Тестування за програмою самостійної роботи	1	4	2	4	2
			Разом за змістові модулі	19	x	x	60	36
			Іспит	1	40	24	40	24
Разом	30/1,00	30/1,00	Всього за семестр	20	x	x	100	60
Всього 255 год. (8,5 з.к.)								

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
75 – 89	BC	
60 – 74	DE	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	не зараховано з обов'язковими повторним вивченням дисципліни

7

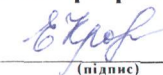
Годівля тварин і технологія кормів. Кравченко О.О.

<p>7. Політика курсу</p>	<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p>Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баканов В.Н., Менькин В.К. Кормление с.-х. животных. – М. : Агропромиздат, 1989. – 511 с. 2. Богданов Г.А. и др. Кормление с.-х. животных. – М. : Агропромиздат, 1990. – 620 с. 3. Дмитроченко А.П., Пшеничный П.Д. Кормление с.-х. животных. – М. : Колос, 1975. – 480 с. 4. Ібатуллин І.І. та ін. Практикум з годівлі с.-г. тварин. – К. : Вища школа, 2003. – 432 с. 5. Калашников А.П. и др. Нормы и рационы кормления с.-х. животных. – М. : Агропромиздат, 1985. – 352 с. 6. Карпусь М.М. та ін. Довідник поживності кормів. – К. : Урожай, 1988. – 400 с. 7. Ноздрін М.Т. та ін. Деталізовані норми годівлі с.-г. тварин. – К. : Урожай, 1991. – 344 с. 8. Петухова Е.А. и др. Зоотехнический анализ кормов. – М. : Агропромиздат, 1989. – 240 с. 9. Проваторов Г.В., Проваторова В.О. Годівля с.-г. тварин. Підручник. Суми : Університетська книга,

	<p>2004 – 510 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Проваторов Г.В. та ін. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів с.-г. тварин. Довідник. – Суми : Університетська книга, 2008. – 488 с. <p style="text-align: center;">Додаткові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Георгиевский В.И. и др. Минеральное питание животных. – М. : Колос, 1979. – 471 с. 12. Градусов Ю.Н. Усвояемость аминокислот. – М. : Колос, 1979. – 400 с. 13. Даниленко И.А. и др. Силос. – М. : Колос, 1972. – 214 с. 14. Кальницкий Б.Д. Минеральные вещества в кормлении животных. – М. : Колос, 1985. – 342 с. 15. Карелин А.И. Профилактика анемии поросят. – М. : Колос, 1975. – 243 с. 16. Кліщенко Г.Т. та ін. Мінеральне живлення тварин. – К. : Світ, 2001. – 576 с. 17. Куна Т.Д. Кормление лошадей. – М. : Колос, 1983. – 352 с. 18. Максаков В.Я. та ін. Годівля тварин. – К. : Урожай, 1987. – 168 с. 19. Ткачев Є.З. Фізіологія живлення свиней. – М. : Колос, 1981. – 156 с. 20. Цюпко В.В. Физиологические основы питания молочного скота. – К. : Урожай, 1984. – 152 с.
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою оболонки Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua).</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/rp/rp_god_t_varyn_i_tehn_kormiv.pdf), її сілабус (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-genetics/) та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua) з необхідним його наповненням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).</p>

Сілабус навчальної дисципліни розроблено:

Доцент кафедри

Кравченко О.О.